

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Π.Ε.Α. V 43/1970

A'.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

15-30/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις) ^Ἰ Ἄνω Διακοπτόν
(παλαιότερον ὄνομα: Πέρα Μαχαλάς), Ἐπαρχίας Αἰτιαλείας,
Νομοῦ Ἀχαιίας.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Γεώργιος
Ζωιδάκης.... ἐπάγγελμα... Διδάσκαλος....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Ἄνω Διακοπτόν - Αἰτιαλείας
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. Πέντε (5) -

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Δεσποτόπουλος.. Δημήτριος
μάζοιμος... Ἄνω Διακοπτοῦ.....
ἡλικία... 60 ἔτων... γραμματικαὶ γνώσεις.. ΣΤ' δημοτικῶν
..... τόπος καταγωγῆς

Ἄνω Διακοπτόν - Αἰτιαλείας
ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ Παναγιώτης ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤῆΣ
Κοινότητος ἔς Ἄνω Διακοπτοῦ ἔτων 45 -
Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Ὀρεινὰ Περιοχαὶ ..
.....

Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ἐνηλλάσσοντο ..

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
..... χωριστῶς - μονὰς ..

- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ;

Ναί

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ;

..... εἰς ἀμφοτέρας

2) Οί τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ;

Ναί

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εις αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μέ ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ;

οἱ χωρικοί ἐπὶ ἡμερομισθίῳ
ὡς ἄτομα

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)

Ἐρχάτες. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...
κατωτέρα τάξις

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα;) εἰς χρήμα.

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέλημα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ναί - δι' ὅλον τὸν χρόνον - Ἄπο τῶν βασιλείων
ἀμφοτέρων τῶν φύλων - εἰς χρήμα

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

οὐκ

6) α) Οἱ νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου τοῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

ἐν τῷ ἐξωτερικῷ
ἐν τῷ χωρίῳ

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται. Ναι ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μυθογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ;

οὐκ

δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....

με ζωϊκὴν κόπρον -

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;..... 1930 -

ε'. Ἐκ τῆς ἀπορίας χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;.....

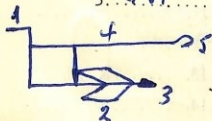
1925

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;.....

Δι' ὄψιν - εἰς ὅλα - κατασκευάζετο ὑπὸ σιδηρουργῶν (κατ' ἐξῆς) εἰς τὴν Πόλιν.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Χερσὺν	4. Στάβρι	7.	10.
2. ὄψιν	5. Γάνισος	8.	
3. ἄροτρον	6.	9.	

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;)..... ἔκτο 1952 -

3) Μηχανὴ θερισμοῦ Δὲν ἐχρηστεύετο -

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)..... —
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ... *ἀπὸ 1958*.....
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

... *ὑπῆρχον*..... *εἰδημοί*.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ; *ἔν' ἀριθ. 3*

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Το ύνι. Το ύνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή εΐναι) μιᾶς μορφῆς διά τήν άροτρίασιν όλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ίχνογραφήσατε ή φωτογραφήσατε τό έν χρήσει ύνι (ή τὰ έν χρήσει, εάν εΐναι διαφορών τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν εκάστου.

Τό ύνι 1 δι' όλα 2α' εΐδη
χωραφιῶν.

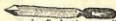
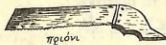
- 5) Ποιον τό σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;... Σπίουριον

6) Ήτο (ή εΐναι) κατασκευασμένη εκ ξύλου ή σιδήρου, εκ σιδήρου -

- 7) Έργαλεία διά τήν κατασκευήν καί επιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

άριδα 2α' αθη. 3α' 1
ξυλοφάι

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος..... βόες.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ;..... δύο.....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με̄ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
..... Ναί.....

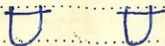

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

..... με' εἰς αὐτὴν ὀνομάσει.....

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχού : λοῦρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

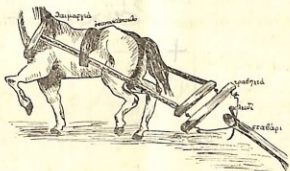
..... Ἐλέγετο « Γούρι »..... ἢ « Νούρι ».....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζῶου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την όποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

Δέν πίνεζαι οὐτε ἐγγένεζο ὄργωμα
δι' ἐπίσ. Τεύου.

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποίος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν), 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συμπέει εἰς τὸν τόπον σας.....

...ἄνδρας. (ἰδιοκτῆτης).

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Μηταίει ε. Ζυγῶν πλῆθος
αὐχένα με' ἐπὶ τεύετα καὶ συμπέει με' ζῶον
ἀροτροῦ με' ζῶον ἑαυτοῦ. -

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

...Με' τὰ αὐτὰ ζῶονα -

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα με' σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

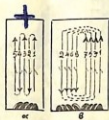
...Με' σχοινί δεμένο ἐπὶ τὰ κέρατα
καὶ τὰ δύο ἄκρα ἐπιπέτα -

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα: *Ὀργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

καὶ εδαφῶν -

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

ὄχι -

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαριδάς (δηλ. σπορὴς ἢ σποριάς, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

Σποριές -

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακιάν;

Ναι

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνθήκη νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον;

εἰς τὰ ἐπικλινῆ εἰσαφῶν -

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

εἰς μὲν τὰ ἐπισηεῖς καθεῖωρ

εἰς δὲ τὰ ἐπικλινῆ πλαγίως

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

ὄργ. ... Σι. Σπ. ὄν.

γ) Ἀροτρίασεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Οἱ
Εἰς - ἐλεγεῖο ὄργωμα -
καὶ ἐλεγεῖο ἴσπ. Ἀραισί.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ὄργωματα ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. ...

Ἐν ἐλεσί.

- 4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποῖαν ἐποχὴν; ... Ἐν ... ἴσπ. Ἀραισί.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν.
π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

Ναί

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρὰν
ράβδον -

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

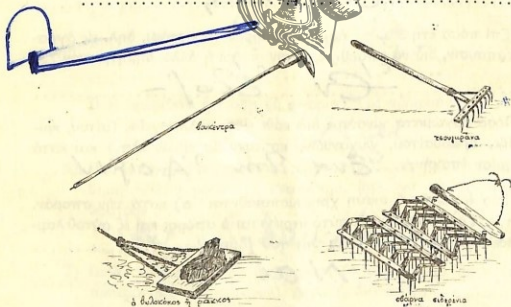
Ναι - σβάρνισμα -

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1=3) ἐρωτημάτων περιγραφῆ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ γὰρ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινων ἐκ τούτων)

Ἐγένετο μετὰ τὰ ἐργαλεῖα «Συνάρι»

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου και παραθέσατε ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν)

και 9α' δύο

- 6) Ποία πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ή ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

εἰς ἑνὴν ἢ δύο σκατιοκί -

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ή καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἑκάστου εἴδους.

Τὰ ποσειθικά - διὰ σπορὰς εἰς τὴν αὐλάκιαν -

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ή καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

καὶ ποσειθικά καὶ ξηρία -

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ή σήμερα) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια -

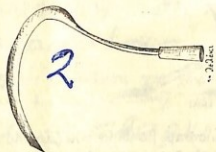
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α.' Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Με' το' ἴσ' ἀφ' ἑαυτοῦ. 1.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεία ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

2) Με' δρέπανα ἢ με' ποῖα ἄλλα ἔργαλεία (π.χ. κόσση) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). με'

« κόσσια »

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ὀμαλή

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Με' ξύλον - δέν. ὑπῆρχε αὐτοῦ

- 12 - μόνον ξύλινο

5) Ποιος κατασκεύαζεν αυτά τὰ θεριστικά εργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.)

Ο Τὸ ἔργον ἐστὶν -

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρῆσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

Ἦτο παλαιότερον. Σήμερα δὲ
κοπῆν

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ.

20 ἐπιπλέον -

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

καὶ ἄραξινα

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουσιν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;

οἱ ἴδιοι -

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

8-10 δράγματα σταυροειδῶς -

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται άγκαλιές.

.....
Χεροβολιές -

γ. Οί θεριστάι.

1) Ποιοι θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; 'Υπήρχον (ή υπάρχουν)
 θεριστάι, οί όποιοι ήρχοντο ώς έπαγγελματιάι δι' αύτόν τόν
 σκοπόν από άλλον τόπον και ποιον ;

.....
2.1
Άνδρες και γυναίκες -
Έχι

2) Πώς ήμείβοντο ούτοι με ήμερομισθιον (μεροκάματο) ή κατ'
 άπρακτην (ξεκοπής). Ποια ήτο ή άμοιβή εις χρήμα ή εις
 είδος ; Τό ήμερομισθιον ήτο μετά παροχής φαγητού ή άνευ
 φαγητού ; (Παραθέσατε με τās πληροφορίας και την σχετικήν
 εις τόν τόπον σας ονοματολογίαν)

.....
Ημερομισθιον εις χρήμα, μετ'
παροχής - κολασηά -
γιαμα - δεκτικό -

3) Οί άνδρες ή αι γυναίκες έφερόν τι εις τās χείρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ίδιας τής άριστεράς, κατά τόν θερισμόν ; 'Επίσης κατά
 την έναρξιν τής εργασίας την πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εις την μέσην τοῦ σώματος δια νά μη αισθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νά μη πονή ή μέση των) ;

.....
Οι γυναίκες φορούσαν γάντια -

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ;

Ναί -

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ἐτραγουδοῦσαν καὶ Ἐτραγουδοῦν
δημοτικὰ τραγούδια -

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουσιν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέοντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδημον.

Δὲν ἀφήτουν -

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

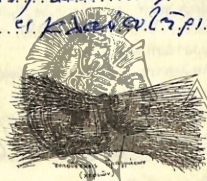
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἑσπέρας -

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελόνουειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἐπαιρνε (παίρνει) χερσολιές - χερσολιές
καὶ ἔμανε. Ἐδέματι καὶ ἐδέμελο ὑπὸ
ἐν ἰδίαν - Ἐδέμελο πατατάς με
σπάρτα - σπάρτα με... σίρμα...
καὶ χρησιμοποίησαι ἢ πέντε...
(σπάρτα) καὶ πατάς. Ἐδέμελο ἐργαλεῖα
εἰς κλάσαν (ἢ ρι. γ.) -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Συνεκεντρώνοντο ἐνὰ ψ

διὰ φόρβων -

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

.....
Δὲν καλλιέργεται —
.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίξτε παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλί, ρίκον); Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

*Ἐσυνθίξτε... ξηρὰ... ὀκτώβριος - κοπή
Μαΐου... ξήρανσις... μετὰ... 6/ἡμέρας -
... μετὰ... εἰ... ζήραση καί... —*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.)... *Μαΐου μετὰ... κόσσαν*.....
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρασις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) δικριάνι
 σύρμα - διά δέσιμο
καπόνι .. αχ .. αρά. ηφ/δαν

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τών δεματιών πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

.....
εἰς τὸ άλωνι -

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

θεμωνιάστρα - σωρὸς -
 δὲν ὑπάρχει καθωρισμὸς ἐξ ἄνω -

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάθεθεν εἰς τὸν τόπον σας άλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἐχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλωνι;

ὑπῆρχεν - ὄχι - εἰς τὸ
άλωνι -

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

ἔξω τῆς οἰκίας -

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας - εἰς ἓν ἢ ἑνὶ συνεκοήσεται -

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀρχίζει : 1. Ἰουλίου λήγει : 10 Ἀγώνου.

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδιάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Χωματάλωνο καὶ πετράλωνο -

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων)

Μόνον καθαρισμός -

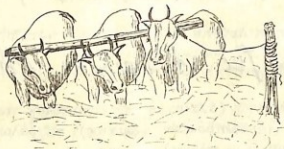
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ναί -

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

καθέλωρ

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώου ἐπίπλοος στυλός, ἕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός, στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ αὐτῶ νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

παλαιότερον
ἢ περιγραφῆμι ἀνωτέρω

ἀλλὰ διὰ ἴσων κὶ ἀμείνων

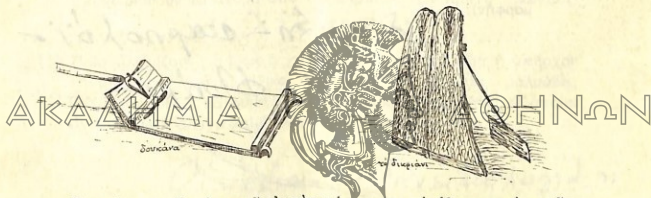
β) Πῶς ζεῦνται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλός εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰκνογραφήματα).....

Παλαιότερον

μέθ' ἠθλειέρ-

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουλκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἄπο ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγυσομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Θεν... ἀλωνίζον... ζειαίρον
ελαστικότητα... μηχανήματα

- δ) Ἐπὶ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπιβροχὴν τῆν ἐπομένην ;

Παλαιότερα ἀπὸ

Θυρ. θραϊνῆ ἤρχιζεν αὐτὴ

ἐκτελεστο αὐτομέραν -

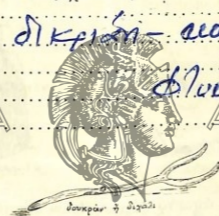
- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινος τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον δικάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

δικράνι - αὐτομέραν -

δουκράνι -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δουκράνι ἢ δικάλι

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ δικάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ;

Ἐρχιζεν παλαιότερα
Σήμερον διαγράφει μηχανή -

- 14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)

Ἦτο, ἐλέγετο « καρμουσοῦκι »

- 15) Πώς λέγεται η εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλώνιζοντο καθ' ήμέραν

Δέν υπήρχε έπαμασία - μία
στρώσις ή τριήρξο ή μ. ήμεραν

- 16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχισθοῦν διά να αποχωρισθοῦν τὰ άχυρα από τόν καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

“ λιόμα ”

- 17) Ποιοι άλωνίζουν : ο ίδιος ο γεωργός με ιδικά του ζώα ή υπήρχον (ή υπάρχον άκόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αίτωλία : βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι άλωνιστάι και άγωχιάτες), οι όποιοί είχαν βόδια ή άλογα και ανέλαβαν τον άλωνισμόν

Οι ίδιοι και θανειομολογοί ”

Σήμερς υπάρχει μηχανή -

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον υπήρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχυς π.χ. τὸ κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

Δέν υπήρχον

- 19) ‘Ο κόπανος οὗτος πώς έλέγετο’ έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τὸ σχήμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἐκδόσεις

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἄνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῆ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτου χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Εἰς τὸ ἀλώνισμα ἐτραγουδοῦντο
 δημοτικὰ τραγούδια ἢ ἐλεγαντο εὐχαί
 ηχ. « χίλια μόδι μὴ δ' σπόροι χωρία » -

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Ἐ. Πρόεδρος... (σημ.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ 1957 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχού : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Οἱ ἀλ. στάχυες ἐλέγοντο « λειῶμα » - ἔργκ-
 λεία... ἡ δὲ ἀλ. 2 καὶ 3 λεγόμενα
 « δικριάνι » καὶ « φριγιάρι » -

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ σωρός ἔχει σχῆμα ἐπίμυμης. εἰς τὸ
μαγνήν ἐκάρφενται τὸ φλυάρι. Ἐλέγεται καὶ
τῶν χροῶν... καλοφάγωλα. ἢ μετ' τὸ φλυάρι
δὲ εἰς καθέτω θάσιν ἐμεγανίσαν ἢ πρὸς τὴν
ὡς σφοδρῶς.

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Τὸ εἰς μόνον ὄνομα... ἀλλὰ ἐλέγετο...
... καρπολάδι. ἢ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίξει) ἄνδρας, γυναικᾶ εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

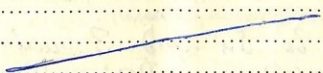
... Ἄνδρες. ἢ... γυναικες.

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλιπ ;

Ἐλέγεται καὶ κοντράδια. ἢ μετ' ἢ κοσκί-
να καὶ μετ' σμασσεῖς καὶ σάρωμα. ἢ
φθιασμέναι μετ' ἀφάνα.

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο ; πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

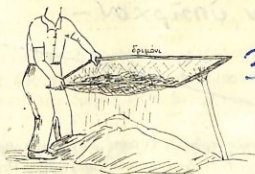
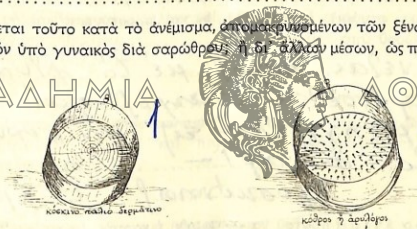

6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Μ.έ. Ἰμν. ... κοσκίνα.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκή-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Μέ... ἰσ'... ὑπ'... ἀπὸ... 3... καὶ ἐξέχεται
 ...εἰ. κοσ. κίν. κ. π. ... Παλαεὶθρον
 ...καὶ... ἐχέψι. γετα... ὑπὸ... ἀνδρ'...

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

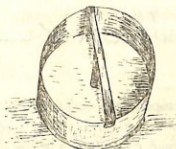
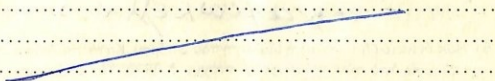
Γίνεταί... αὐρὸς... μέ'... ἰσ'... φλυαρι-
 ...χαράσσεται... σταυρὸς... καὶ
 ...ἐμπηγνύεται εἰς τὴν κορυφὴν
 ἰσ'... φτυάρι...
 ...προσκύνησις... ὅχι -

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Δέν ὑπάρχον -

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

μιακοίλι

κουτίλο

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

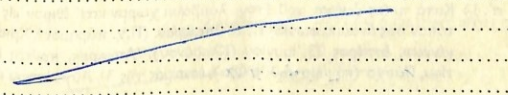
- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ λυθιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

Εἰς τὴν οἰκίαν ἀποθηκεύμε-
νοι εἰς τὰ καδύνα

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *εἰς ἀποθήκην*
(ἀχυρῶν ἢ ἀσπυρῶν)
... « *χαρῶκελλα* »

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

... *μετὰ τὸ ἀλώνισμα* ...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

... *Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ; ποῦ φυλάσσεται.*
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ ποῖον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... *Δὲν ὑπῆρξεν ποιοῦσα ἔσπερα*
εὐλὴ ὑπάρχει σήμερον ...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

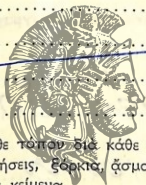
2) Πώς λέγεται η φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος;....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. δια τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εις τὰς πυρὰς αὐτάς; (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΝ ΔΡΑΧΕΙ ΘΗΝΩΝ

Ζωϊδάκη ἐπιμελ.

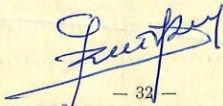
Ὀνοματεπώνυμον συλλογῆος καὶ ιδιότηρ.

[Γεράσιμος Ζωϊδάκης διδασκαλός]-

Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῆς

15-30 Ἰανουαρίου 1970.

Ὁ συλλέξας

- 32 -

ΖΩΪΔΑΚΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

ΑΠΟ ΔΙΑΚΟΠΤΩΝ - ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΛΞΕΩΣ
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Αριθ. Πρωτ. 1746

Έν Αιγίῳ τῇ 6 Ἰουνίου 1970

Π ρ ὅ ς
Τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν
Κέντρον Ἐρεῦνης τῆς
Ἑλληνικῆς Λαογραφίας

Α Θ Η Ν Α Σ

ἔχομεν τὴν τιμὴν νά ἀποστελωμεν ὑμῖν, ᾧδε προσηρ-
τηνως, τὴν ὑπ' ἀριθ. 67/17-5-70 ἀναφορὰν τοῦ
δυστυχοῦ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολεῖου Ἄνω Διακοπτοῦ τῆς
ἡτέρας περιφέρειας, μετὰ τοῦ ταύτη προσηρητημένου
ἑτηματολογίου, δεδόντος συμπληρωμένου, καὶ νά
εκαλέσωμεν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς περαιτέρω.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς

Παν. Παναγιωτόπουλος .

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ
ΥΠΟΘΕΣΙΟΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΝΩ ΔΙΑΚΟΠΤΟΥ

Αριθ. Πρωτ. 67-
Αριθ. Διεκτ. _____

ΠΡΟΣ:

ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ [Τ.Τ 136].

(Διά τού κ. Επιθεωρητού των
Δημοτικών Σχολείων Έφυγας
Περιφέρειας Αιγαλείας)

Ἄνω Διακοπῶν 7ῆ 17 ΜΑΙ. 1970

Εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ὑπ' ἀριθ' διπλῶν:

- α) 55564/28-5-1969 Υπουργείου
Παιδείας
- β) 3539/29-11-1969 κ. Επιθεωρητῶν
Δημοτικῶν Σχολείων Αἰγαλείας.

Ἐκκαμὴν τὴν τιμὴν νὰ ἀπο-
στείλωμαι ὑμῖν συμπληρωμένον
ἐρωτηματολόγιον, περὶ τοῦ ἐν
παραδόσει πωρηκοῦ βίου, καὶ
κατ' ἔθιμον πυρῶν, εἰς τὴν κοινῶ-
τητα Ἄνω Διακοπῶν - Αἰγαλείας
Νομοῦ Ἀχαΐας. -

Μετὰ τιμῆς

ὁ

Δ/ντής

Γεώργιος Ζωιδάκης

Γεώργιος Ζωιδάκης
Διευθυντής

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ
17/6
11.6.70

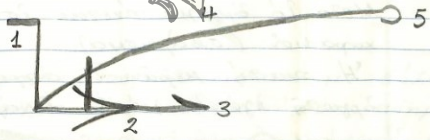
ΚΟΙΝΟΤΗΣ: ΑΝΘ ΔΙΑΚΟΠΤΟΥ
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ - ΑΧΑΪΑΣ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΡΟ-
ΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΞΠΟΡΑΝ ΤΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΩΝ, ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΑΛΕΝΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΕΩΣ ΑΥΤΩΝ.

Πρό τῆς σπορᾶς τὰ χωράφια ἐλι-
παίνοντο μὲ ζωιότην κόπρον. Ἡ χρῆσις χη-
μικῶν λιπασμάτων ἔθηκε εἰς πρῶτον εἶς 1930.
Εἰς ὅλα τὰ κτήματα ἐχρησιμοποιοῦτο εἰς
διφῆρο ἄροτρον, καὶ μαζευμέναζελο εἰς τὴν
πόλιν τοῦ Αἰγίου, ἀπὸ τῶν χωρῶν.
Παραθέτομεν σχεδίαγράφημα μὲ εἰς ὁτο-
μασία τῶν μερῶν αὐτοῦ.

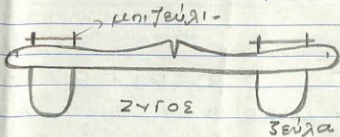
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

1. χερούλι. 2. φτέρᾶ. 3. ὕψι. 4. Σαβᾶρι 5. Γάντζοι.
Τραυτέρ ἐχρησιμοποίηθη εἰς πρῶτον ἀπὸ εἰς
1952. Μηχανὴ θερισμοῦ δὲν ἐλειτουργήσεν
ποτέ εἰς εἰς χωρίον. Οὔτε μηχανὴ δεσμάζου
δεμάτων. Ἀλενισμοῦ ἀπὸ εἰς 1957.
Ἔργασια διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ξυλίνου
ἀρότρου ἦσαν εἰς σκεπάρνι - εἰς πριόνι - εἰς
ἀρίδι - καὶ εἰς ξυλοφαί. διὰ εἰς ξυλοφάρμα

2

Εχρησιμοποίησαν δύο βόες με ζυγόν

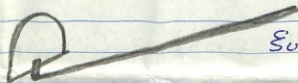
Ο πρώτος ο οποίος υποθετείται εις τὸν ζυγόν, καὶ προσδέεται εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον ἐγένετο « Γούσι » ἢ « Νούϊ ». Δὲν ἐγένετο ποτὲ ὄργανον δι' ἐνὸς ζώου.

Παλαιότερον καὶ σήμερον τὸ ὄργανον γίνετο καὶ εὐθείαν γραμμὴν, ὅχι περιφερειακῆν. Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο καὶ γίνετο ἀπὸμα εἰς σποριέβ, ἐχωρίζοντάς τε με' αὐτῶν.

Διὰ τὴν σπορὰν τῶν ἀμπελοποιῶν

ἐγένετο ἓνα ὄργανον τὴν Ἄνοιξιν. Μετὰ τὸ ὄργανον γίνεται ἰσοπέδωσις τῷ χαρακίῳ (σβαρνισμα).

Ἡ σιαφή μερῶν τῶ ἀγροῦ καὶ δὲν ἔχουν ὄρωσος ἐγένετο με' τὸ Συναρί.

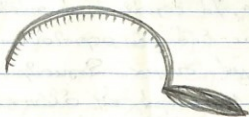
Συναρί.

Ἐργαλεῖα διὰ σιαφίμων καὶ σκαλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου εἶναι ὁ κασκῶ καὶ ἡ τσαῖνα.

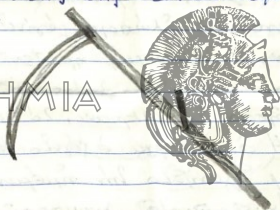
Τὸν ζευδαλῆτι βοσκὸν εἰς τὸ ὄργανον ἓνα ἢ δύο σιαλιστῆς. Διὰ τὴν σπορὰν βό- πρῶν ἐχρησιμοποίησαν τὰ ποιοτικὰ χερσῆα.

ΘΕΡΙΣΜΟΣ

Τό εργαλείον μέ τό οποίον θερίζονται γά δημητριακά είναι τό δρεπάνι τό εδοντωτό

Τά χώρα (π.χ τό Ζηφυλλί, θερίζοντο και θερίζονται και σήμερα μέ τήν «κοσσά». Η λεπίς της είναι ομαλή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

«Η χειρολαβή της ήτο μαλακή μέ εύλον - δέν υπήρχε ούτε υπάρχει σήμερα σιδηρούς.

Ίσως παλαιότερα να ήτο εν χρήση ο θερισμός μέ γά χέρια, σήμερα διά κοπή.

Τό ύψος των δημητριακών από τού έδάφους κατά τόν θερισμόν ήτο 20 εκατοστά. Οι σάκχες και μένον εις τό χωράφι μέ τήν ρίζαν μετά τόν θερισμόν λέγονται « Άραβία ».

Τά κέρνοχα των σάκχων γά αποστέλλουν και γά ταιγοποιούν επί τού έδάφους οι ίδιοι οι θεριστάι. Τοποθετούνται Β-ιο όργανα ταιγοσιδής.

4

Τὰ βοοσθλάμενα μαζί δράσηματα λέγονται κερα-
βολιές. Εξ τῶν θεωρητικῶν λαμβάνουν μέρος
ἄνδρες καί γυναῖκες. Τραγουδοῦν διάφορα δημοτικά
τραγούδια. Τό δέσιμο (δεμάδιασμα) τῶν σταχίων
γίνεται τό ἑσπέρας. Τό δεμάδι πού γίνεται ἀπό
κεραβολιές, δένεται ὑπό τῶν θεωρητικῶν, παλαιά μέ
σπάρα, σήμερα μέ σύρμα. Σημειώνονται ἄνω
καί ἀπὸ φόρβωσιον. Μεταφορά εἰς ἀλώνι. Ὁ χώρος
λέγεται θεμανσοιάσι. Τό ἀλώνι καλεσμενάβελο
ἔξω τῶν χωρίων. Σήμερον ματεύονται σέ ἓνα
μέρος ἔξω τῶν χωρίων, ὅπου ἔδ ἀλατίζει ἡ μηχανή
ἀπὸ 1-10 ἰαγίων. Εἰς τὴν ἀλατῶν ἦλο χαμαλάκω
καί περλάκωτο. Τό ἀλάτιμα ἐγένετο ἀπὸ ἰππων
καί ἡμιόνων. Ὁ ἀλατομέλι ἤρχιται ἀπὸ ἑπ
ἀλατομέλι καί ἔρχεται τό ἀλάτιμα. Ἐργαζομένη
ἀλατομέλι ἦσαν τό ἀλάτιμα, τό καρποδοί, καί
τό φλυαρί. Ἡ ἀλατομέλι ἐγένετο «καμουλοῦσι»
Μία οὐρεση ἤρχιται τὴν ἡμέραν. Οἱ ἀλατ-
σοῦντες σάχουσι ἴσολα λυκισσοῦν λέγονται
«λίωμα»

Χρήσιμη ἀλατομέλι μηχανή ἔθηκε τό πρῶτον
τό 1957. Λειτουργοῦσε μέ ζαυλερ.
Στό λίχημα ἔρχονται μέρος ἄνδρες καί
γυναῖκες. Ἡ διαγορή τῶν κορμῶν ἐπιπλαν μέ
τὴν κοσούδα. Ὁ κορμῶν μελεφερέλο εἰς τὴν
οἰμίαν καί ἀποσπυρέλο εἰς μεγάλα κασόνια.
Τὰ ἄχυρα εἰς τὴν ἀποσπυρέση λεγομένη «χαμω-
μέλα». Ἡ διαγορή τῶν σπόρων ἐγένετο
μετὰ τῶν ἀλώνιμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ονοματεπώνυμον συλλογών και ιδιών.

Γεωργίου Ζωΐδακος Διδάσκων
Η συλλογή αυτή έγινε από 15-30
Ιανουαρίου 1970 -

Τόπος συλλογής: Κοινότητα Άνω
Διακονιά - Σηδεσία Σιναδέας
, Νομός Έλαφιας.

Ονοματεπώνυμα ημεροφωρητών γεωργών.

1) Δεσποτόπουλος Σπυρίδης κώδικας
Άνω Διακονιά 60 έτη. Γραμμάτιες
Πύρες: 57' δημοσίως.

2) Ζακελλάει Βασίλειος, κώδικας Άνω
Διακονιά - έτη 80, Πύρες:
57' δημοσίως.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Άνω Διακονιά 2-6-1970

Σεισάκης

ΖΩΙΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ
AND ΔΙΑΚΟΝΤΩΝ - ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ